

NGUYỄN THÀNH TRUNG

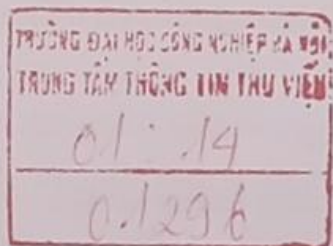
THIẾT KẾ CÔNG TRÌNH
NĂNG LƯỢNG TÁI TẠO
ĐIỆN GIÓ

NHÀ XUẤT BẢN XÂY DỰNG

NGUYỄN THÀNH TRUNG

THIẾT KẾ CÔNG TRÌNH
NĂNG LƯỢNG TÁI TẠO
ĐIỆN GIÓ

NHÀ XUẤT BẢN XÂY DỰNG

LỜI NÓI ĐẦU

Phát triển năng lượng tái tạo hiện nay đang là xu hướng toàn cầu nhằm thay thế nguồn năng lượng thiên nhiên đang dần cạn kiệt. Xu hướng này phù hợp với sự phát triển bền vững của môi trường và xã hội. Trong các nguồn năng lượng này, năng lượng điện tạo ra từ gió là dạng năng lượng bền và sạch, đã được phát triển từ rất lâu đời. Các công trình điện gió đã và đang được xây dựng nhiều nơi trên thế giới, chiếm thị phần ngày càng lớn trong mạng lưới điện quốc gia. Bám sát xu hướng này, Việt Nam cũng đang dần chuyển đổi, tập trung xây dựng phát triển năng lượng điện gió, đặc biệt có được nguồn gió lớn, ổn định ngoài biển. Vì vậy, nhiệm vụ tính toán thiết kế và xây dựng các công trình điện gió trên bờ và ngoài biển đang là một thách thức không nhỏ đối với người kỹ sư thiết kế.

Cuốn sách này được viết nhằm mục đích chính làm rõ sự làm việc và trình tự tính toán thiết kế cho một số dạng kết cấu công trình điện gió sử dụng các dạng móng cố định như móng cọc, bệ cọc hay móng dạng giàn và trọng lực. Trong đó, có xem xét đến hiệu ứng động lực học công trình, thiết kế kháng chấn và phân tích chi phí vòng đời trong việc lựa chọn phương án thiết kế tối ưu. Ngoài ra, cũng đề cập đến các bước cơ bản trong công tác thi công, duy tu và bảo trì công

trình điện gió, đặc biệt có đề cập đến phương pháp giám sát tình trạng kỹ thuật kết cấu (Structural health monitoring) đối với công trình điện gió.

Cuốn sách hy vọng là tài liệu tham khảo tốt nhằm đưa ra các hướng dẫn bổ ích cho công tác thiết kế, thi công và bảo trì các công trình điện gió. Cuốn sách là kế thừa nội dung chính từ cuốn sách "Thiết kế công trình điện gió biển" do chính tác giả biên soạn, phát hành năm 2020, có bổ sung thêm các nội dung mới về công trình điện gió trên bờ, công tác thi công, ...gồm 6 Chương:

Chương I- Tổng quan về công trình năng lượng tái tạo-điện gió

Chương II- Phương pháp thiết kế công trình điện gió

Chương III- Tải trọng và tác động lên công trình điện gió

Chương IV- Tính toán kiểm tra kết cấu

Chương V- Tính toán áp dụng

Chương VI- Công tác thi công và bảo trì công trình điện gió

Tác giả mong nhận được nhiều ý kiến đóng góp xây dựng của người đọc. Mọi ý kiến đóng góp xin gửi về Ban biên tập sách Nhà xuất bản Xây dựng hoặc địa chỉ email tác giả ntrung@edu.utc.vn.

Chương I

TỔNG QUAN VỀ CÔNG TRÌNH NĂNG LƯỢNG TÁI TẠO - ĐIỆN GIÓ

1.1. CÔNG TRÌNH NĂNG LƯỢNG TÁI TẠO

Năng lượng tái tạo là năng lượng được tạo ra các nguồn hình thành liên tục, có thể coi là vô hạn như gió, mưa, năng lượng mặt trời, sóng biển, thủy triều, địa nhiệt... Năng lượng tái tạo còn được biết đến là năng lượng sạch hoàn toàn hay năng lượng tái sinh, nó phù hợp với sự phát triển bền vững của môi trường và xã hội toàn cầu. Đây là nguồn năng lượng sạch, ít gây ô nhiễm nên rất thân thiện với môi trường và không lo cạn kiệt, tuy nhiên chi phí đầu tư xây dựng ban đầu khá tốn kém và có tính ổn định không cao và phụ thuộc vào điều kiện môi trường. Hiện nay, các loại năng lượng tái tạo chủ yếu được xây dựng và phát triển trên thế giới bao gồm:

1.1.1. Năng lượng mặt trời

Năng lượng mặt trời là nguồn năng lượng dồi dào nhất và thậm chí có thể được khai thác khi thời tiết bất lợi có nhiều mây. Công nghệ năng lượng mặt trời có thể cung cấp nhiệt, làm mát, chiếu sáng tự nhiên, điện và nhiên liệu cho nhiều ứng dụng. Công nghệ năng lượng mặt trời chuyển đổi ánh sáng mặt trời thành năng lượng điện thông qua các tấm quang

hấp thụ bức xạ mặt trời. Mặc dù không phải tất cả các quốc gia đều có năng lượng mặt trời như nhau, nhưng mọi quốc gia đều có thể phát triển năng lượng mặt trời thành một trong các nguồn năng lượng quan trọng khác.

Chi phí sản xuất các tấm pin mặt trời đã giảm mạnh trong thập kỷ qua, khiến chúng không chỉ có giá cả phải chăng mà còn thường là dạng điện rẻ nhất. Các tấm pin mặt trời có tuổi thọ khoảng 30 năm và có nhiều màu sắc khác nhau tùy thuộc vào loại vật liệu được sử dụng trong sản xuất.

Hình 1.1. Năng lượng mặt trời

1.1.2. Năng lượng thủy điện

Thủy điện khai thác năng lượng của nước di chuyển từ độ cao cao hơn đến độ cao thấp hơn. Nó có thể được tạo ra từ các hồ chứa và sông. Các nhà máy thủy điện hồ chứa dựa vào lượng nước dự trữ trong hồ chứa, trong khi các nhà máy thủy điện dòng chảy khai thác năng lượng từ dòng chảy sẵn có của sông. Các hồ chứa thủy điện thường có nhiều mục đích sử dụng

như cung cấp nước sạch, nước tưới tiêu, kiểm soát lũ lụt và hạn hán, dịch vụ giao thông thủy cũng như cung cấp năng lượng.

Thủy điện hiện là nguồn năng lượng tái tạo lớn nhất trong ngành điện. Nó phụ thuộc vào lượng mưa nhìn chung ổn định và có thể bị tác động tiêu cực bởi hạn hán do khí hậu gây ra hoặc những thay đổi đối với hệ sinh thái ảnh hưởng đến lượng mưa.

Tuy nhiên, cơ sở hạ tầng cần thiết để tạo ra thủy điện cũng có thể tác động tiêu cực đến hệ sinh thái. Vì lý do này, nhiều người coi thủy điện quy mô nhỏ là một lựa chọn thân thiện với môi trường hơn và đặc biệt phù hợp với các cộng đồng ở vùng sâu vùng xa.

Hình 1.2. Năng lượng thủy điện

1.1.3. Năng lượng sinh học

Năng lượng sinh học được sản xuất từ nhiều loại vật liệu hữu cơ, được gọi là sinh khối, chẳng hạn như gỗ, than củi,

MỤC LỤC

Trang

<i>Lời nói đầu</i>	3
Chương I. Tổng quan về công trình năng lượng tái tạo - điện gió	5
1.1. Công trình năng lượng tái tạo	5
1.1.1. Năng lượng mặt trời	5
1.1.2. Năng lượng thủy điện	6
1.1.3. Năng lượng sinh học	7
1.1.4. Năng lượng địa nhiệt	9
1.1.5. Năng lượng thủy triều	9
1.1.6. Năng lượng từ chất thải	10
1.1.7. Năng lượng điện gió	11
1.2. Sự phát triển của năng lượng điện gió	12
1.2.1. Năng lượng điện gió trên thế giới	12
1.2.2. Tình hình phát triển điện gió Việt Nam	15

1.3. Cấu tạo và nguyên lý hoạt động	22
1.3.1. Động cơ tuabin	23
1.3.2. Trụ tháp	25
1.3.3. Bộ phận chuyển đổi	26
1.3.4. Bộ phận móng	27
1.4. Các dạng kết cấu móng điện gió	27
1.4.1. Móng nông trọng lực	29
1.4.2. Móng cọc	30
1.4.3. Kết cấu móng cọc đơn (monopile)	32
1.4.4. Kết cấu móng dạng ba chân (Tripod)	34
1.4.5. Kết cấu móng giàn (Jacket)	36
1.4.6. Kết cấu móng trọng lực	38
1.4.7. Kết cấu móng dạng bệ cọc (Pier)	40
1.4.8. Kết cấu móng nổi	41
1.4.9. Phân tích đánh giá giải pháp kết cấu móng phù hợp	43

Chương II. Phương pháp tính toán thiết kế công trình điện gió

2.1. Yêu cầu chung về thiết kế	45
2.2. Phương pháp thiết kế	48

2.2.1. Thiết kế ứng suất cho phép	48
2.2.2. Thiết kế trạng thái giới hạn	49
2.2.3. Thiết kế xác suất	52
2.2.4. Thiết kế mô hình thực nghiệm	53
2.3. Các hiệu ứng của tải trọng tác động lên công trình điện gió	54
2.3.1. Hiệu ứng phi tuyến	55
2.3.2. Hiệu ứng tải trọng lặp	56
2.3.3. Hiệu ứng tải trọng động	59
2.3.4. Hiệu ứng động - dòng xoáy	67
2.4. Tương tác kết cấu với đất nền	68
2.4.1. Mô hình ngàm	68
2.4.2. Mô hình cọc tương đương	70
2.4.3. Mô hình cọc làm việc đồng thời với đất nền	71
2.5. Các vấn đề cần xem xét trong thiết kế	79
2.5.1. Đánh giá hiệu quả kinh tế theo phương pháp phân tích chi phí vòng đời LCCA (Life Cycle Cost Analysis)	79
2.5.2. Đánh giá tác động môi trường	91
Chương III. Tải trọng và tác động lên công trình điện gió	
3.1. Phân loại tải trọng tác động	92

3.1.1. Tải trọng thường xuyên	92
3.1.2. Tải trọng tạm thời	93
3.1.3. Tải trọng môi trường	93
3.1.4. Tải trọng do biến dạng	94
3.1.5. Tải trọng sự cố	94
3.2. Tải trọng sóng	94
3.2.1. Quy định chung	95
3.2.2. Lý thuyết sóng tính toán tiền định	96
3.2.3. Tải trọng sóng tác động lên kết cấu điện gió biển	106
3.2.4. Lý thuyết sóng ngẫu nhiên	111
3.3. Tải trọng dòng chảy	115
3.3.1. Quy định chung	115
3.3.2. Tính toán tải trọng dòng chảy	117
3.4. Trọng lượng hà bám vào kết cấu	117
3.5. Tác động xói chân cọc	118
3.6. Tải trọng gió	118
3.6.1. Quy định chung	118
3.6.2. Tính toán tải gió	120
3.6.3. Năng lượng tạo ra từ gió	131

3.7. Tải trọng động đất	133
3.7.1. Tổng quan	133
3.7.2. Phương pháp tính kháng chấn	135
3.8. Tải trọng do sự cố va tào	140
3.9. Phân tích các tổ hợp tải trọng	141

Chương IV. Tính toán kiểm tra kết cấu

4.1. Kết cấu thép	144
4.1.1. Quy định chung	144
4.1.2. Kiểm tra bền và ổn định của thanh ống	145
4.1.3. Kiểm tra liên kết nút	158
4.1.4. Kiểm tra điều kiện chuyển vị cho phép	164
4.2. Kết cấu bê tông cốt thép	164
4.2.1. Quy định chung	164
4.2.2. Trạng thái giới hạn cường độ	166
4.2.3. Trạng thái giới hạn sử dụng	171
4.3. Tính toán kiểm tra móng	172
4.3.1. Móng nông dạng trọng lực	172
4.3.2. Móng cọc	179

Chương V. Tính toán áp dụng

5.1. Giới thiệu công trình	185

5.1.1. Thông số kỹ thuật công trình	185
5.1.2. Số liệu thủy hải văn và địa chất công trình	187
5.2. Tính toán nội lực kết cấu	192
5.2.1. Các tải trọng tính toán	192
5.2.3. Khai báo mô hình tính	196
5.2.4. Kết quả tính toán	213
5.2.5. Kiểm toán cấu kiện kết cấu	222
Chương VI. Công tác thi công và bảo trì công trình điện gió	
6.1. Công tác thi công công trình điện gió trên bờ	228
6.1.1. Trình tự thi công	228
6.1.2. Thi công xây dựng móng	228
6.1.3. Thi công vận chuyển thiết bị điện gió	237
6.1.4. Thi công lắp dựng	241
6.2. Công tác thi công công trình điện gió ngoài biển	251
6.2.1. Tổng quan	251
6.2.2. Quá trình chế tạo kết cấu trên bờ	252
6.2.3. Hạ thủy và vận chuyển kết cấu trên biển	257
6.2.4. Lắp đặt và hoàn thiện kết cấu ngoài biển	264

6.3. Bảo trì công trình điện gió biển	274
6.3.1. Tổng quan	274
6.3.2. Các hư hỏng xảy ra đối với công trình điện gió	278
6.3.3. Trình tự bảo trì công trình điện gió	282
6.3.4. Khảo sát và kiểm tra kết cấu điện gió	292
6.3.5. Quan trắc tình trạng kỹ thuật kết cấu điện gió	299
Tài liệu tham khảo	306

TRƯỜNG ĐẠI HỌC CÔNG NGHỆ
TRUNG TÂM THÔNG TIN TH

Mã sách: 011401296

QUÉT MÃ QR

ĐỂ NHẬN NHIỀU ƯU ĐÃI
TỪ HỆ THỐNG CỦA CHÚNG TÔI

NHÀ XUẤT BẢN XÂY DỰNG

Trụ sở: 37 Lê Đại Hành, Quận Hai Bà Trưng, Tp. Hà Nội

Tel: 024. 39780753/ 024.39741791

www.nxbxaydung.com.vn

SÁCH NHÀ NƯỚC ĐẶT HÀNG

ISBN: 978-604-82-7580-8

9 786048 275808